

PATER SIMON AŠIČ

Stiški dohtar

V zeliščni lekarni cistercijanske opatije Stična nadaljujejo zeliščarsko tradicijo skromnega in ponižnega cistercijanskega patra Ašiča, ki je v zavesti Slovencev zapisan predvsem kot karizmatičen zeliščar in zdravilec, ki je Slovincem dal prva zeliščarska znanja.

Zanimanje za čaje, čajne mešanice in razne naravne zdravilne pripomočke patra Simona Ašiča ni zamrlo tudi po njegovi smrti. Zaradi velikega povpraševanja po njegovih zdravilih so v stiškem samostanu ustanovil lastno podjetje SITIK za proizvodnjo in prodajo čajev ter drugih sredstev domačega zdravljenja po preizkušenih receptih patra Ašiča.

Zdravilstvo je bilo pomemben del tradicije evropskega meništv. Antična medicinska vedenja so se ohranjala v krščanskih samostanih. Vsak samostan je imel zeliščni vrt, na katerem so gojili dišavnice in zdravilne rastline. Po ustanovitvi samostanov v Evropi se je raba naravnih zdravilnih rastlin hitro širila. V začetku so jih nabirali ali gojili le za samostanske potrebe, kasneje pa so menihi pomagali tudi okoliškimi prebivalcem. Tovrstno pomoč so v okviru krščanskega nauka dojemali kot udejanjenje ljubezni do bližnjega, do sočloveka, ki potrebuje pomoč v stiski.

Domače zdravilstvo je bilo tudi del tradicije cistercijanskih redovnikov, ki so na slovensko ozemlje prišli v prvi polovici 12. stoletja. Starejši patri so prenašali svoje izkušnje na mlajše. Skozi vso zgodovino je bil v stiškem samostanu med patri vedno kakšen, ki se je spoznal na zdravilne zeli – to je bil hkrati t. i. infirmarij – bolničar, oskrbnik, ki je pomagal samostanski družini in tudi okoličanom.

Zeliščna lekarna patra Ašiča

Od leta 1992 v okviru stiškega cistercijanskega samostana deluje zeliščna lekarna patra Simona Ašiča s čajnico, urejeno v cistercijanskem slogu, kjer so obiskovalcem na voljo vse vrste čajnih mešanic po recepturah patra Simona Ašiča.

“Naravo v naši deželi je Bog bogato obdaril. Ko nabiramo cvetje in listje, ko kopljemo korenine in lupimo lubje, mislimo tudi na to, da ne bomo povzročali opustošenja, ampak da bomo bogastvo narave, ki nam je bilo podarjeno le blago razredčili. Naberemo le toliko, kolikor bomo porabili v enem letu.”

Ob vstopu v zeliščno lekarno, ki je, mimogrede, po mnenju kupcev lekarne z najvišjo kakovostjo v Sloveniji, me objame umirjeno ozračje stiške opatije, prežeto s čudovitim vonjem po posušeni zeli in zeliščnih pripravkih. Mladega farmacevta Klemna Križaja,

ki je eden od devetnajstih zaposlenih v zeliščni lekarni Sitik, povprašam, kako on doživlja patra Simona Ašiča. Odgovori mi, da tukaj nadaljujejo njegovo delo. Sam ga osebno ni poznal, o njem je bral v knjigah, predvsem pa je tisto najbolj bistveno o znamenitem patru izvedel od ljudi, ki prihajajo v zeliščno lekarno po čajne mešanice, mazila, kapljice, tinkture, glino. “Tisti, ki so ga poznali, še vedno radi pripovedujejo o izkušnjah, ki so jih imeli z njim – spominjajo se ga z veliko hvaležnostjo in o njem vedo povedati samo dobre stvari. Duh patra Ašiča je med ljudmi še vedno močno živ. Pater Ašič je namreč z ljudmi živel, ni bil samo vzoren človek molitve, bil je tesno povezan s tistimi, ki so prihajali k njemu po nasvete in tolažbo od vsepovsod. Ni le dobro poznal zdravilnih zelišč in rož, ampak je bil predvsem odličen poznavalec človeških duš – bil je izjemen poslušalec in človeka je znal nagovoriti s pravimi besedami – in že to je imelo velik učinek nanje. Imel je izjemen čut za prepoznavanje ozadja človekovih težav, na osnovi katerega je ljudi znal usmeriti v smeri zdravljenja. Zelišča so bila drugi sklop njegovega zdravljenja. Vsak človek je drugačen, zato zahteva drugačen pristop in drugačne pripravke, česar se je pater Ašič dobro zavedal. Seveda si je v letih nabral tudi ogromno izkušenj, zato je bil v časih, ko je zdravstveni sistem deloval precej drugače, ko ljudem ni bilo na voljo toliko različnih pregledov, izjemen diagnostik,” pravi Križaj. Sam je nekoč zapisal: **“Najbolj sem vesel, če me ljudje, ki so prišli bol-**

ni, potrti in polni pesimizma, znova obiščejo zdravi in zadovoljni.”

Poslanstvo zeliščarja in zdravitelja

Začetki Ašičevega zeliščarstva segajo že v njegove otroške dni – na začetku 20. stoletja je namreč vsaka hiša imela svo-

jo domačo naravno lekarno, poznavanje zdravilnih rastlin in zdravilnih pripravkov pa je takrat spadalo med osnovna znanja. Bogastvo vednosti ljudskega zdravilstva je pater Ašič utrjeval z vestnim študijem strokovne literature in z lastnim eksperimentiranjem, s čimer si je pridobil občudovanja vredno raven znanja. Postal je pravi strokovnjak za zdravilne rastline in njihovo uporabo, zaupal je v njihovo moč, njegova stro-

Naravo je pater Ašič kot globoko veren duhovnik dojemal kot Božje stvarstvo, zdravilne rastline kot dragocen Božji dar.

kovnost pa je bila podkrepljena tudi z osebno karizmo, se v enem od zapisov spominja njegov naslednik in učenec mag. Jože Kukman.

Pater Ašič je kot zdravitelj začel delovati v času druge svetovne vojne, ko so se v stiški samostan zatekli številni begunci, zlasti pregnani duhovniki iz Koroške, Štajerske in Gorenjske. Bili so ostareli, izčrpani in bolni. To je bil čas, ko je primanjkovalo zdravil, zato jim je pater Ašič po svojih najboljših močeh pomagal s pripravki iz zdravilnih rastlin, ki jih je sam nabral v okoli-

ci opatije. Imel je tudi že izbrano teološko temo za doktorsko disertacijo, a se je odpovedal poglobljenemu študiju in se raje posvetil blagohotni skrbi za sobrate.

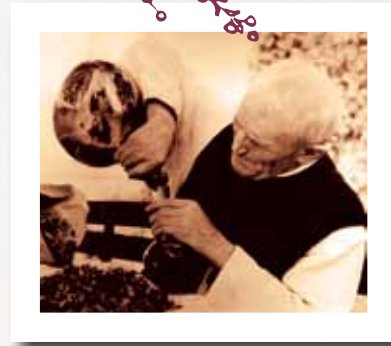
Kmalu je začel pomagati tudi okoliškim ljudem. Njegova metoda in sloves sta se počasi razširila po vsej državi in obiskovati so ga začeli ljudje od vsepovsod – kakšen dan je k njemu v samostan prišlo po pomoč tudi 25 ljudi. Številni so se nanj obračali tudi s pismi in vestno jim je odgovarjal; zdaj jih hranijo v slovenskem verskem muzeju.

Recepte in učinke zdravilnega delovanja je pater Ašič skrbno zapisoval in v osemdesetih letih preteklega stoletja jih je objavil v kar v treh knjigah, ki so svoje mesto našle skoraj v vsakem slovenskem domu: Pomoč iz domače lekarne I (1984), Pomoč iz domače lekarne II (1986) in Priročnik za nabiranje zdravilnih rastlin (1988).

Vrednost naravnih zdravil

Naravo je pater Ašič kot globoko veren duhovnik dojemal kot Božje stvarstvo, zdravilne rastline kot dragocen Božji dar. V mnogih rastlinah in drugih naravnih pripomočkih je odkrival zdravilno moč, ki jo je Bog položil v naravo. Zapisal je: **“Bog je v svoji neizmerni ljubezni ustvaril človeka in vse, kar ga obdaja. Med največje bogastvo, ki mu ga je z naravo dal, spadajo gotovo zdravilne rastline in**

ŠTIRI ČAJI P. AŠIČA ZA JESENSKE DNI

ČAJNA MEŠANICA PO KATERI
JE ZNAN PATER SIMON AŠIČ:
KRRT – kopriva, regrat, rman, trpotec

ČAJNA MEŠANICA ZA KREPITEV DIHAL:
trpotec, bezeg, lučnik, jeglič, materina dušica

ČAJNA MEŠANICA
ZA KREPITEV IMUNSKEGA SISTEMA:
ameriški slamnik, bezeg, lipa, kamilica, regrat

ČAJNA MEŠANICA ZA DOBRO POČUTJE:
melisa, poprova meta, materina dušica,
bazilika, sivka, lipa

drugi naravni pripomočki. Kolikokrat se je že zgodilo, da zdravila iz lekarne niso pomagala, čisto navadno, preprosto sredstvo, na primer čaj iz skromne zdravilne rastline, pa se je čudovito obnesel. Škoda, da večkrat ne sežemo po teh sredstvih!”

Vendar pa je pri vsakem zdravljenju potrebna potrpežljivost, je poudarjal pater Ašič: “Pri uporabi zelišč bomo natančni in potrpežljivi. Ozdravljenje pride počasi, ko pa pride, je temeljito.” Zdravilna zelišča učinkujejo v primerjavi s sintetičnimi resda bolj počasi, vendar zagotovo učinkujejo. Ker je namen bolezn, da se med zdravljenjem človek tudi notranje spremeni, ne gre brez potrpežljivost. Bolezen je treba sprejeti, z njo sobivati

in pozorno opazovati proces zdravljenja, je učil pater Ašič.

Znanih je nekaj pričevanj o nenavadnih ozdravitvah po njegovih nasvetih, ki jih je zabeležil mag. Jože Kukman: “Že po patrovi smrti smo od gospoda Franca Novaka izvedeli, da je imel tvorbo na čelu, ki je zelo hitro rasla. V bolnišnici so mu svetovali operacijo, on pa je po zapisanih navodilih iz Ašičeve knjige dajal na obolelo mesto stolčen trpotec in tvorba je izginila. Pri ponovnem pregledu je zdravnica ugotovila, da operacija in potrebna. Večkrat slišimo pripovedi ljudi, da so po dolgem času dočakali naraščaj. To pripisujejo pitju čaja iz zdravilnih rastlin, ki so jih dobili v zeliščni lekarni v Stični. Podobnih pričevanj je še veliko. Žal vsa niso zapi-

sana. /.../ Pater Ašič je večkrat svetoval tudi zdravo prehrano. Zelo je cenil in priporočal, jabolčni kis, med, zelje, sadje ... Znan je njegov zajtrk – kislo zelje, začinjeno z medom. Od mnogih čajev je ljudem ostal še danes priljubljeni čaj KRRT (kopriva, regrat, rman, trpotec). Uporabljal je rek: “Kdor pije KRRT, ne bo šel tako kmalu v krtovo deželo.”

Zdravilec duš

Pater Ašič je bil v prvi vrsti duhovnik, menih – človek molitve in pretanjen poznavalec človeške duše. Ljudi v stiski ni samo poslušal in jim svetoval, ampak je tudi molil zanje. Za vse tiste, s katerimi se je čez dan srečal, je zvečer po skupnih molitvah v samostanu molil še sam, se v enem od pogovorov

spominja njegov sobrat pater Branko Petauer. Kadar človeku ni bilo pomoči, ga je izročil v Božje varstvo – kot oče, ki polaga otroka v zibelko. Pogosto je k molitvi za pomoči potrebnih pozval tudi ostale sobrate. Neimenovani pričevalec je tako o njem zapisal: “Vem, da so spomini nanj v mnogih obudili pravo spraševanje vesti, posebno še, ker je v vsem njegovem delu moč čutiti neizmerno skrb za človeka, katerega je vedno želel reševati duhovno in telesno. Gospod naj bo zahvaljen za tako velikega glasnika ljubezni in daritve!”

Pater Ašič je razumel, da je človek preplet telesnega, duševnega in duhovnega, in je poudarjal, da duševno razpoloženje človeka močno vpliva na njegovo telesno počutje. Razumel je stisko sodobnega človeka, ki je izgubil pravi smisel življenja in vrednote – v njegovih zapisih preberemo: “Človek ni bil še nikoli tako ogrožen, kot je danes. Sedanji tempo življenja v njem povzroča nemir, tesnoba, strah, neugodje, stalno napetost, ki se pogosto kaže na zunaj v obliki napadalnosti, razdraženosti in splošnega nezadovoljstva. V vsakdanjem pehanju za standardom, za čim višjo življenjsko ravno, ostaja prazen, brez duhovnih vrednot, brez pravega smisla življenja. Nezadovoljen sam s seboj se zapira vase in postaja vedno manj sposoben za normalne medčloveške odnose. Duševno razpoloženje pa vpliva seveda na telesno počutje. Današnji človek je vedno bolj živčen in nagnjen k stresom, mučijo ga nevroze, motnje srca in slab krvni obtok. Spremljajo ga bolezni želodca, črevesja, jeter, žolča itn. Zadnji čas je, da se spet vrne k zdravemu, naravnemu načinu življenja.”

Bolnik je bil za patra Ašiča brat v stiski, ne vir zaslužka – v njem je gledal Jezusa in mu stregel. Posvečal se mu je z vsem svojim bitjem. Pričevalci brez izjeme navajajo, da mu nikoli ni bilo žal časa ali truda, ki ga je posvetil pomoči potrebnim. Znal jih je poslušati ure in ure, jih tolažiti in jim svetovati. Njegova dobrota in ljubezniv govor sta mnogim vračala zaupanje v življenje, “njegovi čaji pa so postali mnogo bolj zdravilni,

kot bi bili sicer,” je zapisal nekdanji opat stiškega samostana Anton Nadrah v knjigi Stična – domovanje patra Simona Ašiča. Pri delu s trpečimi, pravi pater Nadrah, je patra Ašiča vodilo Benediktovo Pravilo, ki uči: ‘Skrb za bolnike je treba staviti pred vse in nad vse druge dolžnosti ter jim resnično streči kakor Kristusu. Kajti on je rekel: ‘Bolan sem bil in ste me obiskali.’ (Mt 25.36) ter: ‘Karkoli ste storili enemu od teh najmanjših, ste meni storili.’ (Mt. 25.40).

To vodilo – postaviti svojega bližnjega pred sebe, ki ga je Pater Ašič živel in posebljal, je svetoval tudi drugim: “Sproti si postavljamo majhne cilje, da nam bo njihova izpolnitev v veselje in vzpodbudo. Osmišljajmo svoje življenje tudi s tem, da naredimo vsak dan komu kako veselje. Čas, podarjen človeku, ki je v stiski, se nam navadno podvoji. V sebi čutimo tedaj zadovoljstvo, ki gotovo največ prispeva k človekovi sprostivni.”

Duhovni nasveti patra Ašiča

Pisec Ašičeve biografije, profesor Vojan Tihomir Arhar, je patra Ašiča ob navajanju njegovih duhovnih nasvetov označil kot poduhovljenega človeka, čigar nasveti so bili do zadnjega vlakna prepojeni z evangelijskim duhom:

- “Če vas sredi mirnega dela zmoti obisk in bi se mu najraje (morda celo z lažjo) izognili, hitro recite: Blagoslovi, Gospod tega človeka, ki je prišel k meni, in mene, da bi ga tako sprejel, kot bi ga Ti. Blagoslovi najin pogovor, da bo Tebi v čast in obiskovalcu v korist!”
- “Ne jezite se, če vam kaj pade

na tla, se polije ali razbije. Tedaj recite: Hvaljeno in češčeno naj bo presveto Rešnje telo!”

- “Zahvaljajte se Bogu za vse trpljenje, za vsako bolečino!”

- “Tistega, ki vas užali, vam naredi krivico, blagoslovajte, molite zanj! Tako mu boste pomagali, da se bo boljšal.” **S**

